Dosarul:nr.2r-3573/23 Judecător: Andrei Ojoga
2-20036241-02-2r-27102023

D E C I Z I E

07 noiembrie 2023 *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel *****

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul Ion Secrieru

Judecătorii Vitalie Cotorobai și Marina Anton

examinând în absența părților recursul declarat de *****n cauza civilă la cererea depusă de Valentin Prodan împotriva Cristinei Boldurescu, intervenienți accesorii notarii Adelina Bumbu și Rodica Guranda privind declararea nulă a testamentului, certificatului de moștenitor și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva încheierii Judecătoriei *****, *****, prin care acțiunea a fost scoasă de pe rol,

c o n s t a t ă:

La 13 martie 2020, Valentin Prodan, prin intermediul avocatului, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Boldurescu, intervenienți accesorii notarii Adelina Bumbu și Rodica Guranda privind declararea nulă a testamentului, certificatului de moștenitor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei ***** *****, cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Prodan a fost scoasă de pe rol în temeiul art.267 lit.g) CPC.

La 16 octombrie 2023, Valentin Prodan a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei ***** sediul Central din 02 octombrie 2023, prin care a solicitat casarea acesteia, cu restituirea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea contestată, o consideră neîntemeiată, fiindcă a fost emisă încălcarea normelor de drept material şi de drept procesual, pasibilă a fi din cauza că la emiterea încheierii respective, instanța judecătorească nu aplicat legea care trebuia să fie aplicată (art. 432 alin. (2) lit. a) CPC.

Consideră că instanța de fond nu putea să se scoată cererea reclamantei de pe rol fiindcă reprezentantul reclamantului nu a fost citat de către instanța de judecată .

Verificând Portalul Național al Instanțelor:http://www.instante.justice.md/ cu privire la citarea reprezentantului reclamantului de către instanța de judecată pentru ședința din 02 octombrie 2023 și o asemenea informație nu a fost publicată.

După pronunțarea încheierii din 02.10.2023, a verificat faptul dacă a fost citat, însă a constat faptul că la materiale cauzei a fost anexat un aviz recomandat care nu este semnat de către reprezentantul recurentului, dar de o altă persoană.

În conformitate cu art.426 al.(3) CPC, Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.

Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele pricinii, Colegiul Civil al Curţii de Apel ***** consideră recursul pasibil admiterii cu casarea integrală a încheierii contestate, pe motivul încălcării normelor de drept procedural, cu restituirea pricinii la rejudecare din următoarele.

Conform prevederilor art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC părţile şi alţi participanţi la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit prevederilor art.267 lit.g) CPC, instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în şedinţă de judecată, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării sau motivele sânt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absenţa sa, iar pârâtul nu solicită soluţionarea cauzei în fond.

Conform art.206 alin.(2) CPC, dacă reclamantul, înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sau dacă motivele sânt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau dacă reclamantul nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, iar pârâtul nu cere soluţionarea cauzei în fond, instanţa scoate cererea de pe rol dacă prin acest act procedural nu se încalcă dreptul altor participanţi la proces. Dacă scoaterea cererii de pe rol încalcă dreptul altor participanţi la proces, instanţa examinează cauza în lipsa reclamantului.

Conform prevederilor art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu art.32 alin.(1) CPC, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimţământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanţă sau de judecătorii în a căror competenţă cauza respectivă este dată prin lege, cu excepţia cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

În conformitate cu prevederile art.6 a CtEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securităţii naţionale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanța atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

În speță se constată că ***la 13 martie 2020, Valentin Prodan, prin intermediul avocatului, a depus cerere de chemare în judecată*** împotriva Cristinei Boldurescu, intervenienți accesorii notarii Adelina Bumbu și Rodica Guranda privind declararea nulă a testamentului, certificatului de moștenitor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei ** *****, cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Prodan a fost scoasă de pe rol în temeiul art.267 lit.g) CPC.

La 16 octombrie 2023, Valentin Prodan a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei ***** sediul Central din 02 octombrie 2023, prin care a solicitat casarea acesteia, cu restituirea pricinii la rejudecare.

Drept temei în susținerea soluției adoptate, instanța de fond a invocat că, partea reclamantă și/sau reprezentantul acesteia nu s-a prezentat din motive ce nu au fost aduse la cunoștința instanței de judecată, iar examinarea în lipsa părții reclamante nu a fost solicitată.

Colegiul civil consideră că, concluzia primei instanțe despre necesitatea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Valentin Prodan contravine circumstanțelor cauzei.

Astfel, într-adevăr, conform art.267 lit.g) CPC, instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în şedinţă de judecată, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării sau motivele sânt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absența sa, iar pârâtul nu solicită soluționarea cauzei în fond

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 02 octombrie 2023 reclamantul Valentin Prodan, cît și reprezentantul reclamantului avocatul Pitel Anatolie nu s-a prezentat în ședință de judecată, fiind citat legal, iar reprezentantul pârâtului „Cristina Boldurescu a solicitat scoaterea de pe rol a cererii , totodată a indicat că nu solicită examinarea cauzei în fond (f.d.194-195).

Totodată, se constată cu certitudine că din data depunerii cererii de chemare în judecată şi până în data de 02 octombrie 2023, au avut loc mai multe ședințe de judecată, privind examinarea prezentei cereri de chemare în judecată.

Inclusiv, în data de 21 iunie 2023, ora 16.00 a fost fixată pricina dată pentru examinare, şedinţă care a fost amînată de către reprezentantul reclamantului Valentin Prodan, avocatul Anatolie Pitel, din motiv că ultimul a fost antrenat în examinarea unei cauze penale, la Judecătoria Orhei, sediul Rezina, fapt despre care instanța a fost informată, ceia ce se constată și din procesul verbal al ședinței de judecată din 21 iunie 2023 (f.d.183-184)

De asemenea se constată că pentru data de 02 octombrie 2023 instanța de judecată nu a respectat procedura de citare a părții reclamante , or la materialele cauzei nu sunt date despre citarea reclamantului Valentin Prodan, cît și a reprezentantul reclamantului avocatului Pitel Anatolie.

Respectiv, încheierea Judecătoria *****, ***** potrivit căreia cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Prodan împotriva Cristinei Boldurescu, intervenienți accesorii notarii Adelina Bumbu și Rodica Guranda privind declararea nulă a testamentului, certificatului de moștenitor și încasarea cheltuielilor de judecată, s-a scos de pe rol în temeiul art.267 lit.g) CPC, este una nejustificată.

Astfel, Colegiul Civil aduce critici acțiunilor instanței de fond, care se referă la pretinse acte procedurale efectuate în partea respectării procedurii de citare a părții reclamantei, cît și a faptului că concluzia instanței de fond cu privire la scoaterea cererii de pe rol nu este una pripită, în pofida faptului peste un termen de aproape de 3 ani cauza s-a finalizat cu soluția intermediară de emitere a încheierii Judecătoriei ***** *****, de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Valentin Prodan în temeiul art.267 lit.g) CPC.

Pe cale de consecință, Colegiul Civil consideră că scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată a reclamantului Valentin Prodan a dus la lezarea accesului liber la justiție şi dreptul la un proces echitabil, garantat prin art.20 din Constituția Republicii Moldova, cât şi prin art. 6 CEDO.

Reținând obligația instanței de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituție şi practica internațională, Colegiul constată că legislația națională instituie posibilitatea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată doar în cazul expres prevăzut în textul normei citate şi, respectiv, nu este în drept de a aplica această sancțiune procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

În aceiași ordine de idei, instanța de recurs consideră argumentele cererii de recurs cu privire la netemeinicia încheierii contestate întemeiate și care urmează a fi luate în

considerație, or, în opinia Colegiului civil, argumentele respective vizează circumstanțe ce țin de interpretarea eronată a normelor de drept procedural, la fel și instanța în speța dată examinează în exclusivitate legalitatea încheierii contestate prin aplicarea normelor de drept material, fără a se intra în fondul cauzei.

Astfel, Colegiul Civil conchide că lipsesc temeiurile ce ar justifica menținerea încheierii emise de instanța de fond, fiind un act judecătoresc defectuos.

Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Valentin Prodan, de a casa încheierea Judecătoria ***** (sediul Centru) din 02 octombrie 2023 cu restituirea pricinii la rejudecare.

În contextul celor expuse, conform art. 427 lit. b) CPC, Colegiul Civil ,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de *****

Se casează încheierea Judecătoriei *****, *****, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Prodan împotriva Cristinei Boldurescu, intervenienți accesorii notarii Adelina Bumbu și Rodica Guranda privind declararea nulă a testamentului, certificatului de moștenitor și încasarea cheltuielilor de judecată, restituind cauza spre rejudecare în primă instanță, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței Ion Secrieru

Judecătorul

Judecătorii Vitalie Cotorobai

Marina Anton